

Provinciale Staten van Noord-Holland

VOORDRACHT 4

Haarlem, 15 februari 2000

Onderwerp:

Beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland: op weg naar vitale regio's, steden en dorpen

Bijlagen:

- Ontwerpbesluit
- Beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland

1. Algemeen: achtergrond ISV en rol provincie

Directe aanleiding voor het Beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland is de komst van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) van het rijk.

ISV is erop gericht dat overheden, bewoners en marktpartijen de handen ineen slaan om gezamenlijk het woon-, werk- en leefklimaat te verbeteren. Voor alle gemeenten in Nederland stelt het rijk hiervoor in de komende vijf jaar *f* 4,3 miljard beschikbaar. In dit budget integreert het rijk een aantal bestaande geldstromen, waaronder het stadsvernieuwingsfonds. Deze geldstromen moeten zo integraal en “ontkokerd” mogelijk worden ingezet.

In november 1999 moesten de 30 grootste gemeenten in Nederland die hun geld rechtstreeks van het rijk krijgen ISV-programma's indienen. Op basis van deze integrale plannen heeft het rijk hun ISV-gelden voor de komende vijf jaar toegekend. In Noord-Holland gaat het om Alkmaar, Amsterdam, Haarlem en Zaanstad.

Voor de overige gemeenten zijn de provincies budgethouder. Zij moeten voor 1 juli 2000 hun programma's of notities indienen. De provincie heeft daarbij als taken gekregen:

- Het toetsen van gemeentelijke plannen aan het provinciaal beleid.
- Het actief bevorderen van bovenlokale afstemming
- Het verdelen van het ISV-budget over de gemeenten
- Het adviseren over het onderdeel bodemsanering.

Daarbij heeft het rijk de provincies verzocht om de verdere aanpak uit te werken in een eigen beleidskader. Het voorliggende beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland geeft aan hoe de provincie Noord-Holland de taken voor ISV kan oppakken, maar geeft ook richting aan verdere provinciale initiatieven voor stedelijke vernieuwing. Op 30 maart en 13 juli 1999 heeft ons college besloten een beleidskader voor te bereiden dat:

- Zich richt op steden en dorpen.
- Bovenlokale afstemming centraal stelt.
- Gebiedsgericht is en een aanzet vormt voor het per gebied te ontwikkelen omgevingsbeleid.
- Integraal is: de provincie verbreedt de op de fysiek-ruimtelijke structuur gerichte SV-aanpak van het rijk met de bijbehorende sociaal-culturele en economische infrastructuur.
- De basis vormt voor toekenning van ISV-middelen
- Aangeeft hoe de provincie parallel aan het ISV extra instrumenten gecoördineerd wil inzetten.

Hoofdpunten van het beleidskader zijn:

- Een faciliterende, coördinerende en stimulerende provinciale rol bij de gemeenschappelijke aanpak van stedelijke vernieuwing door overheden, bewoners en marktpartijen.
- Een integrale benadering, waarbij sociaal-culturele, economische en ruimtelijk-fysieke aspecten in samenhang met elkaar worden bekeken en aangepakt.
- Stedelijke vernieuwing voor dorpen en steden, met aandacht voor lokale en bovenlokale vraagstukken. Per regio worden kernthema's voor stedelijke vernieuwing benoemd.
- Een substantiële extra eigen bijdrage van de provincie aan stedelijke vernieuwing door een gecoördineerde inzet van de provinciale instrumenten en middelen.

2. Overwegingen

Gemeenten en rijk: brede steun voor provinciale aanpak

Op 5 oktober 1999 heeft ons college zijn voorlopig standpunt bepaald over het Beleidskader Stedelijke Vernieuwing. Op 22 oktober heeft de PS-commissie Ruimtelijke Ordening en Bestuur positief gereageerd op het voorlopig beleidskader. Gezien de integrale aanpak van het beleid waren ook andere statencommissies voor deze bespreking uitgenodigd.

In november en december 1999 heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden in de verschillende regio's. Op 19 januari is in de Provinciale Commissie voor Volkshuisvesting en Stedelijke Vernieuwing geconstateerd dat bij de gemeenten brede steun bestaat voor de provinciale aanpak. Ook het rijk stemt ermee in.

Stimuleringsregeling Stedelijke Vernieuwing

Een belangrijk punt van bespreking is de instelling van de provinciale Stimuleringsregeling Stedelijke Vernieuwing. De regeling is volgens het ontwerpbeleidskader bedoeld voor voorbeeldprojecten van stedelijke vernieuwing in Noord-Holland. De regeling is een substantieel middel voor de provincie om een eigen en herkenbaar gezicht te geven aan het ISV. Dit is nadrukkelijk onderdeel van de vernieuwende aanpak waarmee de provincie Noord-Holland het ISV-beleid heeft ingevuld, waarbij de provincie zich als partner opstelt voor gemeenten, en waarin de provincie helder aanspreekbaar, herkenbaar en zichtbaar is.

In het bijzonder denkt ons college via de stimuleringsregeling provinciale bijdragen te leveren aan voorbeeldprojecten van stedelijke vernieuwing op het terrein van:

- Integrale aanpak van fysiek-ruimtelijke, sociaal-culturele en economische aspecten (zoals experimenten met wonen-zorg-dienstverlening, ruimtelijke ontwikkelingen en cultuur-historische waarden, verbeteren van ruimtelijke kwaliteit vanuit de optiek van emancipatie en sociale veiligheid werkloosheidsbestrijding bij herstructurering van woonwijken).
- Wonen en voorzieningen voor ouderen.
- Duurzame milieu-aanpak.
- Bovenlokale gebiedsgerichte aanpak.
- Participatie bij stedelijke vernieuwing.

De bestaande stimuleringsregeling ouderenhuisvesting zal opgaan in de stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing. Recentelijk heeft de commissie beleidsevaluatie uit provinciale staten een evaluatie van de stimuleringsregeling ouderenhuisvesting uitgebracht. De commissie beleidsevaluatie gaat ervan uit dat na opname in de provinciale stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing bij de toetsing van de investeringsplannen nadrukkelijk aandacht zal worden besteed aan ouderenhuisvesting om te waarborgen dat de hiervoor toegekende gelden ook hieraan worden besteed. Door de komst van het ISV zijn de mogelijkheden van de inzet van rijksmiddelen voor ouderenhuisvesting sterk verruimd. Ons college gaat er daarom vanuit dat een bredere inzet van de provinciale middelen voor stedelijke vernieuwing mogelijk is. Ook rekeninghoudend met de ontvangen signalen van de kant van de ouderenbonden wordt voorgesteld tegelijkertijd wel uit te spreken dat de provincie op basis van het ISV en de Stimuleringsregeling Stedelijke Vernieuwing substantiële afspraken met de gemeenten wil maken voor versterking van het woon- en leefmilieu van ouderen. De evaluatie van de stimuleringsregeling ouderenhuisvesting zal naar verwachting eerst op 8 mei aan de orde komen in uw staten. Voorgesteld wordt uw staten eerst dan een definitieve beslissing te laten nemen over de aanwending van de betrokken *f* 3 miljoen in het kader van stedelijke vernieuwing.

In 1995 hebben uw staten in het kader van de Vinex ingestemd met een meerjarige afspraak met de gemeenten over de inzet van provinciale gelden voor bodemsanering van bouwlocaties. Tot en met het jaar 2003 zou daartoe jaarlijks *f* 1 miljoen uit de algemene middelen en *f* 1,5 miljoen uit het PAF beschikbaar worden gesteld. Bodemsanering op woningbouwlocaties viel voorheen bij de rijksregelingen soms tussen wal en schip waardoor de binnenstedelijke woningbouw ernstige vertraging opliep. De provinciale financiering heeft dan ook de afgelopen jaren voor een aantal woningbouwlocaties uitkomst geboden. Door de komst van het ISV en versoepeling van de rijksregels op het terrein van de bodemsanering is echter een nieuwe situatie ontstaan. Gemeenten kunnen nu rijksmiddelen beter inzetten voor bodemsanering op woningbouwlocaties, waardoor de specifieke inzet van provinciale middelen hiervoor niet meer nodig is. In het voorlopige concept van het beleidskader van september jongstleden was als mogelijkheid geopperd de provinciale gelden voor bodemsanering op woningbouwlocaties vanaf 2000 op te nemen in de provinciale stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing. Bij het gevoerde overleg is naar voren gekomen dat de gemeenten hiermee kunnen instemmen. Omdat het PAF een innovatiefonds met een heel ander karakter is wil ons college echter geen PAF-middelen inbrengen in de stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing. Bij de discussie over prioriteiten en prioriteiten op basis van het voorjaarsbericht zal de mogelijkheid aan de orde komen de *f* 1 miljoen uit de algemene middelen voor bodemsanering op bouwlocaties in te brengen in de stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing. Ons college overweegt daarnaast met voorstellen te komen om algemene middelen aan de stimuleringsregeling toe te voegen voorzover dat nodig is vanwege het niet inzetten van PAF-middelen.

Belangrijkste verdere aanpassingen beleidskader

In vergelijking met het voorlopig concept, zoals dat in oktober in de PS-commissie is besproken, zijn met name op twee punten aangepast:

- Hoofdstuk 3 over regionale kernthema's is geactualiseerd naar de huidige stand van zaken. Op initiatief van de provincie werken alle regio's regionale kernthema's uit. Gemeenten nemen op basis hiervan een regionaal hoofdstuk in hun ISV-programma of -notitie op.
- In hoofdstuk 5 over de gecoördineerde inzet van middelen en geldstromen zijn enkele bedragen aangepast. Er is *f* 5 miljoen meer beschikbaar aan ISV-gelden voor geluidsvoor-

zienen. Het resterend bedrag voor stads- en dorpsvernieuwing blijkt *f* 6 miljoen hoger te zijn. De middelen voor de locatiesubsidie zijn tot 2005 al zodanig verplicht dat het ook volgens gemeenten niet zinvol is om deze bij de ISV-afspraken te betrekken. Voor bodemsanering kan het uiteindelijke budget hoger uitvallen dan eerder gedacht. Op basis van uitvoerbaar geachte ISV-bodemsaneringsprogramma's is het rijk mogelijk bereid meer middelen beschikbaar te stellen.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgevoegde ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

H.M. Meijdam, voorzitter.

C.J.N. Versteden, griffier.

Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gezien de voordracht van gedeputeerde staten;

overwegende,

- dat de wet stedelijke vernieuwing de provincie een aantal bevoegdheden geeft op het terrein van stedelijke vernieuwing;
- dat het woon-, werk-, en leefklimaat van steden en dorpen in Noord-Holland versterkt moet worden;
- dat bovenlokale afstemming bij de stedelijke vernieuwing noodzakelijk is;
- dat een integrale aanpak van stedelijke vernieuwing gewenst is, waarbij fysiek-ruimtelijke, sociale en economische aspecten samenhangend worden aangepakt;
- dat de inzet van provinciale instrumenten en middelen het proces van stedelijke vernieuwing kan bevorderen;
- dat de specifieke inzet van provinciale middelen voor bodemsanering op Vinex-bouwlocaties niet langer nodig is;
- dat de gemeenten kunnen instemmen met de voorgestelde provinciale aanpak van de stedelijke vernieuwing;
- dat bij de bespreking van de evaluatie van de Stimuleringsregeling Ouderenhuisvesting aan de orde zal komen hoe de betrokken *f* 3 miljoen per jaar via de stimuleringsregeling stedelijke vernieuwing tot 2005 besteed zal worden.

besluiten:

1. Het Beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland conform het ontwerp vast te stellen.
2. Over te gaan tot de instelling van een Stimuleringsregeling Stedelijke Vernieuwing.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.

Titel: Vd 4: Beleidskader Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland

Datum: 15-02-2000

Nummer: 4